

STORTINGET

Innst. 48 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:12 S (2022–2023)

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentan- tene Hege Bae Nyholt og Seher Aydar om en skole uten profitt

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lov-
endringer slik at skoler som skal få statsstøtte, må
ha en ikke-kommersiell formålsparagraf, der even-
tuelle overskudd skal reinvesteres i skolen.
2. Stortinget ber regjeringen utrede nye organisa-
sjonsformer for å drive private skoler, som tilrette-
legger godt for ideell virksomhet og samtidig sikrer
allment offentlig innsyn i bruken av offentlige mid-
ler.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lov-
endringer som sikrer at kommunene og fylkeskom-
munene får full myndighet over skolestrukturen,
slik at hensynet til det offentlige skoletilbudet ivar-
retas ved oppretting og utvidelse av private skoletil-
bud.
4. Stortinget ber regjeringen gjennomgå lovverket for
private skoler for å sikre at intensjonen om at all
statsstøtte skal komme elevene og studentene til go-
de, ivaretas bedre enn i dag. En slik gjennomgang
skal ha som mål å redusere kontrollbehovet, innføre
strengere sanksjoner for regelbrudd samt å hindre at
videresalg av skoler og høyskoler med statsstøtte

kan gjøre det mulig å hente ut privat profitt fra sko-
ledrift.

5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sik-
rer et regelverk som gir privatskoler meldeplikt ved
salg, fusjon, fisjon og nedleggelse.
6. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lov-
endringer som klargjør at forbudet mot å overføre
verdier til skolens eiere også gjelder ved salg.
7. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lov-
endringer som stiller krav om at privatskoler må
være selveiende og ikke kan være del av et konsern.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lov-
endringer som sikrer at skolens styremedlemmer
ikke kan sitte i styret til selskaper som driver handel
med skolen, for å motvirke handel med nærstående
selskaper og hindre mulighet til å profitere på sko-
ledriften, etter modell fra Danmark.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse
for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeider-
partiet, Jorodd Asphjell, Øystein
Mathisen, Lise Selnes og Elise Waagen, fra
Høyre, Margret Hagerup, Kari-Anne Jønnes
og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet,
Maren Grøthe og Marit Knutsdatter
Strand, fra Fremskrittspartiet, Liv
Gustavsén, fra Sosialistisk Venstreparti,
Freddy André Øvstegård, fra Rødt, lederen
Hege Bae Nyholt, og fra Venstre, Abid Raja,
viser til representantforslaget.

Kunnskapsminister Tonje Brenna har uttalt seg om forslaget i brev av 26. oktober 2022. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen har avholdt skriftlig høring i saken. Innen fristen 31. oktober 2022 kom det inn fire innspill til komiteen.

Komiteen mener en god og inkluderende skole legger et viktig grunnlag for et godt liv, videre utdanning og aktiv deltagelse i samfunn og arbeidsliv. Skolen skal bygge på et bredt kunnskapssyn og bidra til at alle barn og unge skal få muligheten til å utvikle seg, tilegne seg kunnskap og danne relasjoner. Komiteen mener dette skal gjelde for skoler som er drevet både av det offentlige og av det private.

Komiteen viser til at friskoleloven/privatskolelova ble endret i 2015 og i 2022 av to ulike flertall på Stortinget. Komiteen viser til at lovverket åpner for å etablere og drive private skoler som utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen. Loven gjelder for private skoler med rett til statstilskudd og setter rammer for skolenes etablering.

Komiteen viser til at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode, og at det er et forbud mot å ta ut utbytte fra slike skoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at dagens regjering har et tydelig mål om å styrke skolen, slik at alle elever får en god utdanning som forbereder dem på voksenlivet. Gjennom Hurdalsplattformen, endringene som har kommet i privatskolelova og prioriteringene i budsjettet setter regjeringen en tydelig retning i skolepolitikken der fellesskolen styrkes.

Disse medlemmer mener kunnskap og utdanning er noe av det viktigste å satse på for å sikre stor sosial mobilitet, små forskjeller og et samfunn med høy tillit. Det er en styrke at barn går i den samme skolen, der de tar del i fellesskapet og mangfoldet de møter ellers i samfunnet. Derfor mener disse medlemmer at fellesskolen er en unik arena hvor alle barn og unge kan møtes for å oppleve mestring og skape brede faglige og kulturelle elevfellesskap. Dette fremmer læring, evne til dialog, respekt og toleranse.

Disse medlemmer viser til at privatskolelova tydelig sier at statstilskuddet og skolepengene i sin helhet skal komme elevene til gode. Det er derfor svært alvorlig når offentlige tilskudd eller skolepenger ikke blir brukt på rett måte. Tilsyn og kontroll gjennomføres, og eventuelle brudd på loven må få konsekvenser.

Disse medlemmer har merket seg med bekymring økningen i antall private skoler som kom under regjeringen Solberg, og at deler av denne veksten har kommet gjennom kjeder som eier flere skoler. Stortinget har allerede gjort endringer i privatskolelova som reduserer godkjenningsgrunnlaget for nye privatskoler.

Disse medlemmer mener kommuner og fylker er best skikket til å bestemme sin egen skolestruktur. Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene i Hurdalsplattformen har varslet at de vil styrke lokale folkevalgte innflytelse over godkjenningen av nye privatskoler og utvidelser ved eksisterende skoler.

Disse medlemmer viser til høringsinnspillet fra Utdanningsforbundet i saken. De stiller seg positivt til et regelverk som ikke gir rom for utbytte, og at alle midlene skal komme elevene til gode. I uttalelsen poengterer Utdanningsforbundet at misbruk av offentlige midler vil svekke både den offentlige skolen og de private skolene. De skriver:

«Vi slutter oss til målsettingen om at den økonomiske kontrollen over offentlig finansierte privatskoler bør forbedres. Misbruk av offentlige midler til private skoler vil svekke kvaliteten på tilbudet elevene får på disse skolene, og svekker legitimiteten til de private skolene.»

Disse medlemmer mener at en gjennomgang av kommersielle aktører i velferden er nødvendig. Derfor ble regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti enige i budsjettenigheten for 2022 om å nedsette et utvalg som skal jobbe med akkurat dette. Utvalget har begynt sitt arbeid, og disse medlemmer mener at det vil være svært hensiktsmessig å la dem gjøre dette arbeidet ferdig før endringer gjøres.

Disse medlemmer mener at utvalgets forslag vil være et godt grunnlag for en videre debatt og gi et godt kunnskapsgrunnlaget før man gjør eventuelle vedtak. En risiko med å ta stilling til et så komplekst spørsmål som dette gjennom behandlingen av et representantforslag i Stortinget er at forslag kan få utilsiktede konsekvenser. For å eksemplifisere dette viser disse medlemmer til at det i representantforslagets punkt 1 foreslås at privatskoler skal kunne beholde og omgjøre alt overskudd til egenkapital. Det vil være en svekkelse av dagens regelverk og ikke en retning Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å være med på.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at privatskolelova og universitets- og høyskoleloven regulerer statlige tilskudd til private skoler og private høyskoler. Private skoler eller høyskoler som mottar statstilskudd, har etter loven ikke adgang til å ta ut utbytte.

Disse medlemmer viser til at en god skolegang er noe av det viktigste for både barna, foreldrene og samfunnet som helhet. Alle elever fortjener en best mulig utdanning som passer for den enkelte. Da er det viktig med et mangfold av skoler for å sikre dette. Friskolene ivaretar retten for elever og foreldre til å velge en alternativ skole som dekker deres behov. Videre har friskolene bidratt med mange nyskapende og innovative skoler, som igjen kan stimulere og inspirere andre sko-

ler til videre utvikling. Disse medlemmer vil videre påpeke at mange friskoler har satset på å utvikle en mer praksisrettet utdanning med effektive opplæringstilbud for bedriftsmarkedet. Disse medlemmer synes det er synd at regjeringen har begrenset denne adgangen gjennom nylige lovendringer, jf. Prop. 98 L (2021–2022) og Innst. 404 L (2021–2022).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil påpeke at friskoler utøver et viktig samfunnsoppdrag ved å utdanne studenter med kompetanse som samfunnet og arbeidslivet trenger, og de bidrar til verdiskapingen som skal til for å opprettholde velferdsstaten. Særlig de private fag- og høyskolene har gått foran og utviklet gode former for samarbeid med arbeidslivet.

Disse medlemmer vil understreke at det er kapitalkrevende og risikofylt å satse på privat skoledrift innenfor utdanningssektoren. Ønsker man at private skoler skal bidra med å utvikle faglig gode og markedsrettede utdanningsinstitusjoner, må rammebetingelsene ligge til rette for dette og være mest mulig forutsigbare over tid. Disse medlemmer vil påpeke at eksisterende lovverk stiller strenge og klare krav og legger til rette for seriøse aktører som ønsker å drive skolevirksomhet av høy kvalitet. Systemet er slik at det gjennomføres tilsyn og kontroll som vil avsløre hvis aktører beriker seg på statstilskudd i strid med regelverket.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å ha klare regler som sikrer at elevene og studentene får en utdanning av god kvalitet, og som sikrer at skattebetalernes penger brukes forsvarlig. Disse medlemmer vil advare mot å sette for mange byråkratiske krav og reguleringer for private skoler. Kreative krefter som ser mulighetene og ikke minst behovene i utdannings- og arbeidsmarkedet, bør snarere oppmuntres til å skape ulike utdanningstilbud. Da må ikke det offentlige legge unødvendige hindringer i veien for dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at man ved endringene i friskoleloven i 2015 fikk en presisering av utbytteforbudet slik at dette ble styrket i lovteksten. Denne lovendringen medførte også nye krav til innsyn og økt dokumentasjonsplikt. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i 2019 fastsatte egne retningslinjer for friskolenes handel med nærstående selskaper og en vurdering av hva som er å regne som markedspris. Disse medlemmer mener at dagens rammeverk rammer inn friskolesektoren på en god måte.

Disse medlemmer fremhever at dagens friskolelov forbyr enhver form for åpent eller skjult utbytte, jf. § 6-3, og at det derfor ikke er nødvendig å utrede forslag om nye organisasjonsformer. Disse medlemmer vi-

ser videre til at friskoleloven¹ gir vertskommunene og vertsfylket rett til å uttale seg før etablering av friskoletilbud. Etter § 2-1 gis det ikke godkjenning dersom etableringen gir negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Disse medlemmer mener at dagens regelverk gir en fornuftig balanse mellom hensyn til vertskommune og vertsfylke og muligheten til å skape alternativer for barn og familier som ønsker et annet tilbud enn det den offentlige skolen gir, og synes det er bekymringsfullt at regjeringen har varslet at den vil endre dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg at venstresiden nok en gang setter struktur foran barns og familiers mulighet til å velge hva som er best for dem.

Disse medlemmer vil peke på at ved godkjenning av friskoler fastsettes et maksimalt elevtall for å gjøre det forutsigbart for kommuner og fylkeskommuner å dimensjonere skoletilbudet. Disse medlemmer understreker at en omgjøringsadgang vil svekke forutsigbarheten og rettssikkerheten både for friskolene og for elevene som går i friskoler.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer stemme imot alle forslagene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at private skoler eller høyskoler som mottar statstilskudd, ikke har adgang til å hente ut fortjeneste. Til tross for dette har det blitt avdekket flere tilfeller av private skoler som har hentet ut midler som ikke har kommet elevene til gode slik skolene er pålagt gjennom privatskolelova. Det er fellesskapets midler som har gått til tilskudd til privatskolene, som har blitt brukt på tilsyn og runder i rettsvesenet og til sist blitt brukt i et forlik. Dermed bruker det offentlige store summer på at man tillater kommersielle å drive skoler.

Disse medlemmer mener at en lang rekke eksempler også viser at myndighetene ikke klarer å håndheve profittforbudet i praksis, og at et forbud mot profitt og utbytte ikke er tilstrekkelig så lenge man tillater selskaper med et kommersielt motiv å drive skoler.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer slik at skoler som skal få statsstøtte, må ha en ikke-kommersiell formålsparagraf.»

«Stortinget ber regjeringen utrede nye organisasjonsformer for å drive private skoler, som tilrettelegger godt for ideell virksomhet og samtidig sikrer allment offentlig innsyn i bruken av offentlige midler.»

1. Loven endret 15. juni 2022 navn til Lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer at kommunene og fylkeskommunene får økt myndighet over skolestrukturen, slik at hensynet til det offentlige skoletilbudet ivaretas ved oppretting og utvidelse av private skoletilbud.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå lovverket for private skoler for å sikre at intensjonen om at all statsstøtte skal komme elevene og studentene til gode, ivaretas bedre enn i dag. En slik gjennomgang skal ha som mål å redusere kontrollbehovet, innføre strengere sanksjoner for regelbrudd samt å hindre at videresalg av skoler og høyskoler med statsstøtte kan gjøre det mulig å hente ut privat profitt fra skoledrift.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer et regelverk som gir privatskoler meldeplikt ved salg, fusjon, fisjon og nedleggelse.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som klargjør at forbudet mot å overføre verdier til skolens eiere også gjelder ved salg.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som stiller krav om at privatskoler må være selveiende og ikke kan være del av et konsern.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer at skolens styremedlemmer ikke kan sitte i styret til selskaper som driver handel med skolen, for å motvirke handel med nærstående selskaper og hindre mulighet til å profitere på skoledriften, etter modell fra Danmark.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer slik at skoler som skal få statsstøtte, må ha en ikke-kommersiell formålsparagraf.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede nye organisasjonsformer for å drive private skoler, som tilrettelegger godt for ideell virksomhet og samtidig sikrer allment offentlig innsyn i bruken av offentlige midler.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer at kommunene og fylkeskommunene får økt myndighet over skolestrukturen, slik at hensynet til det offentlige skoletilbudet ivaretas ved oppretting og utvidelse av private skoletilbud.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gjennomgå lovverket for private skoler for å sikre at intensjonen om at all statsstøtte skal komme elevene og studentene til gode, ivaretas bedre enn i dag. En slik gjennomgang skal ha som mål å redusere kontrollbehovet, innføre strengere sanksjoner for regelbrudd samt å hindre at videresalg av skoler og høyskoler med statsstøtte kan gjøre det mulig å hente ut privat profitt fra skoledrift.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer et regelverk som gir privatskoler meldeplikt ved salg, fusjon, fisjon og nedleggelse.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som klargjør at forbudet mot å overføre verdier til skolens eiere også gjelder ved salg.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som stiller krav om at privatskoler må være selveiende og ikke kan være del av et konsern.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer at skolens styremedlemmer ikke kan sitte i styret til selskaper som driver handel med skolen, for å motvirke handel med nærstående selskaper og hindre mulighet til å profitere på skoledriften, etter modell fra Danmark.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:12 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hege Bae Nyholt og Seher Aysar om en skole uten profitt – vedtas ikke.

Oslo, i utdannings- og forskningskomiteen, den 15. november 2022

Hege Bae Nyholt

leder

Øystein Mathisen

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/4742-

26. oktober 2022

Representantforslag 12 (2022-2023) om skole uten profitt

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Hege Bae Nyholt og Seher Aydar.

Det er en forutsetning for at Norge skal være et land med små forskjeller og høy tillit, at vi har en sterk offentlig fellesskole, der barn og unge med ulik bakgrunn møtes og lærer sammen. Som det står i Hurdalsplattformen, vil regjeringen stramme inn privatskoleloven. Vi er godt i gang med dette arbeidet. Adgangen til å få godkjent private profilskoler og private yrkesfagskoler er allerede fjernet, jf. Prop. 98 L (2021-2022) og Innst. 404 L (2021-2022).

Privatskoleloven § 6-3 fastsetter at statstilskuddet og skolepengene i sin helhet skal komme elevene til gode. Utbytteforbudet innebærer at alle former for åpne eller skjulte uttak av midler, eller andre disposisjoner, som medfører at offentlige tilskudd og skolepenger fra elevene ikke fullt ut kommer elevene til gode, er forbudt. Loven er likevel ikke til hinder for handel med nærstående selskaper, så lenge det skjer på markedsvilkår. Jeg vil vurdere om det er behov for regelendringer for å sikre at privatskolelovens klare utbytteforbud er reelt.

Nedenfor er min vurdering av de åtte forslagene.

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer slik at skoler som skal få statsstøtte, må ha en ikke-kommersiell formålsparagraf, der eventuelle overskudd skal reinvesteres i skolen.

Det er lovfestet at godkjente privatskoler skal ha vedtekter og at vedtektene skal angi at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode, se privatskoleloven § 2-2

fjerde ledd. Denne bestemmelsen trådte i kraft 1. august 2017. Jeg understreker at privatskolelovens utbytteforbud gjelder uten hensyn til hva som følger av skolens vedtekter, men kravet til vedtekter bidrar etter mitt syn til å synliggjøre utbytteforbudet før en aktør søker om godkjenning og for skolens revisor.

Økonomiforskrift til privatskoleloven har regler om overskudd. Hovedregelen er at statstilskudd, skolepenger, inntekter fra skolevirksomhet og inntekter fra tilleggsvirksomhet skal brukes det året midlene blir mottatt. Dersom regnskapet et år viser overskudd, kan styret vedta å disponere inntil 25 prosent av det totale inntektsgrunnlaget til skolens egenkapital. Eventuelt overskudd utover 25 prosent av det totale inntektsgrunnlaget er å regne som statstilskudd. Dette er midler som uoppfordret skal betales tilbake til Utdanningsdirektoratet. Etter mitt syn bør det fortsatt være slik at eventuelt overskudd utover 25 prosent bør tilbakebetales til staten, og at det ikke bør være rom for reinvestering av disse midlene i skolen, slik representantene foreslår.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utrede nye organisasjonsformer for å drive private skoler, som tilrettelegger godt for ideell virksomhet og samtidig sikrer allment offentlig innsyn i bruken av offentlige midler.

Privatskoleloven § 2-2 andre ledd fastsetter at en skole må være registrert i Enhetsregisteret eller et tilsvarende register før det blir søkt om godkjenning. Dette innebærer at skolen må organiseres som et eget rettssubjekt. Formålet med kravet er å få klar identifisering av skolen og oversikt over styret og andre registrerte nøkkelopplysninger. Etter enhetsregisterloven skal blant annet medlemmer av styret, daglig leder og revisor registreres.

Privatskoleloven har i dag ingen regler som begrenser bruken av selskapsform. Den mest brukte formen er aksjeselskap, tett fulgt av stiftelser og foreninger. Privatskolene er forskjellige med til dels stor variasjon i størrelse og egenart. Utfordringen med alle selskapsformer vil være risikoen for skjult utbytte, f.eks. at nærstående selskaper setter prisen for ulike varer og tjenester høyere enn markedspris. Dessverre tror jeg ingen selskapsformer i seg selv vil kunne redusere denne risikoen til null. Jeg mener derfor det er hensiktsmessig å først se på andre mulige innstramninger i regelverket, og vil vurdere dette nærmere.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer at kommunene og fylkeskommunene får full myndighet over skolestrukturen, slik at hensynet til det offentlige skoletilbudet ivaretas ved oppretting og utvidelse av private skoletilbud.

Jeg tar i samsvar med Hurdalsplattformen sikte på å sende på høring forslag til lovendringer som vil styrke lokale folkevalgtes mulighet til å si nei til godkjenning av nye privatskoler og driftsendringer ved eksisterende skoler. Jeg vil også vurdere andre tiltak som kan gi lokale

folkevalgte mer innflytelse over finansiering og styring av godkjente privatskoler. Jeg vil komme tilbake til Stortinget om dette.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen gjennomgå lovverket for private skoler for å sikre at intensjonen om at all statsstøtte skal komme elevene og studentene til gode, ivaretas bedre enn i dag. En slik gjennomgang skal ha som mål å redusere kontrollbehovet, innføre strengere sanksjoner for regelbrudd samt å hindre at videresalg av skoler og høyskoler med statsstøtte kan gjøre det mulig å hente ut privat profitt fra skoledrift.

Regjeringen er i gang med innstrammingen av regelverket for private skoler. Dette arbeidet er omfattende, og jeg har funnet det hensiktsmessig å dele det i flere trinn. *Første trinn* er allerede gjennomført ved at adgangen til å få godkjent profilskoler og private yrkesfagskoler er opphevet. *Andre trinn* er å styrke lokale folkevalgtes mulighet til å si nei til godkjenning av nye privatskoler og driftsendringer ved eksisterende skoler. Utover dette vil jeg også vurdere ytterligere endringer som kan gi folkevalgte økt innflytelse over finansiering og styring av godkjente privatskoler, endringer i tilskuddsmodellen og behovet for eventuelle endringer som kan sikre at utbytteforbudet er reelt.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer et regelverk som gir privatskoler meldeplikt ved salg, fusjon, fisjon og nedleggelse.

Etter privatskoleloven § 7-2 fjerde ledd kan departementet gi forskrift om meldeplikt ved salg, fusjon, fisjon og nedleggelse av private skoler. Denne hjemmelen til å gi forskrift kom inn i loven med virkning fra 1. august 2017, men er ennå ikke benyttet. Jeg vil som ledd i arbeidet med sikre at utbytteforbudet er reelt, vurdere å gi slike forskriftsbestemmelser.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som klargjør at forbudet mot å overføre verdier til skolens eiere også gjelder ved salg.

Jeg viser til at utbytteforbudet i privatskoleloven § 6-3 også rammer overføring av verdier ut av skolen i forbindelse med salg. Jeg peker videre på at privatskolenes godkjenning er knyttet til det organisasjonsnummeret som skolen er registrert med i Enhetsregisteret eller annet tilsvarende register. Dersom en skole skal flyttes fra ett rettssubjekt til et annet, vil dette være en driftsendring som krever ny godkjenning. I privatskoleloven med forskrifter er det dessuten klart angitt hva skolene har lov til å bruke tilskudd og skolepenger til. Midlene kan bare brukes til skolevirksomhet, dvs. virksomhet som er nødvendig eller formålstjenlig for å nå målene i skolens læreplan. Privatskolenes adgang til å opparbeide egenkapital er dessuten klart begrenset, jf. økonomiforskrift til privatskoleloven § 6-3.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendringer som stiller krav om at privatskoler må være selveiende og ikke kan være del av et konsern.

Jeg er opptatt av å sikre at utbytteforbudet i loven er reelt, og at statstilskuddet og skolepengene i sin helhet kommer elevene til gode. Jeg er likevel usikker på om det vil være hensiktsmessig å innføre et krav om selveiende stiftelser som eneste tillatte organisasjonsform. Selv om stiftelsesformen vil forhindre ordinære utdelinger av overskudd, ettersom stiftelsene er eierløse, viser erfaringer fra tilsyn med private skoler at det likevel er liten risiko for denne typen lovbrudd. Erfaringene viser at risikoen for at statstilskudd ikke kommer elevene til gode i all hovedsak er knyttet til at tilskuddet brukes til andre formål enn skolevirksomhet eller at tilskuddet indirekte tas ut av skolen gjennom for eksempel handel med nærstående. Mitt klare mål i det videre lovarbeidet vil derfor være å utrede grep som kan sikre at utbytteforbudet er reelt, og at midler ikke føres ut av skolen gjennom for eksempel ved handel med nærstående til over markedsmessig pris.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer som sikrer at skolens styremedlemmer ikke kan sitte i styret til selskaper som driver handel med skolen, for å motvirke handel med nærstående selskaper og hindre mulighet til å profitere på skoledriften, etter modell fra Danmark.

Handel med nærstående selskaper innebærer en økt risiko for brudd på forbudet mot utbytte. Jeg vil også, som skissert i kommentarene til forslag 4, vurdere behovet for regelendringer som på en hensiktsmessig måte kan sikre at utbytteforbudet blir reelt. I den forbindelse vil det være aktuelt å vurdere hvilke regelendringer som på best mulig måte kan eliminere risikoen for brudd på utbytteforbudet særlig knyttet til handel med nærstående.

Med hilsen

Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur

